

Arhitectura Sistemelor de Calcul

Lect. Dr. Șotropa Diana
diana.sotropa@ubbcluj.ro

Facultatea de Matematică și Informatică
Universitatea Babeș-Bolyai

Instrucțiuni

Instrucțiuni

Instrucțiuni de conversie (distructivă)

Instrucțiune	Efect
CBW	conversie octet conținut în AL la cuvânt în AX (extensie de semn) <code>mov al, -1 ; AL = 0FFh</code> <code>cbw ;extinde valoarea octet -1 din AL în valoarea cuvânt -1 din AX (0FFFFh).</code>
CWD	conversie cuvânt conținut în AX la dublu cuvânt în DX:AX (extensie de semn) <code>mov ax, -10000 ; AX = 0D8F0h</code> <code>cwd ;obține valoarea -10000 în DX:AX (DX = 0FFFFh ; AX = 0D8F0h) cwde</code> <code>;obține valoarea -10000 în EAX (EAX = 0FFFFD8F0h)</code>
CWDE	conversie cuvânt din AX în dublucuvânt în EAX (extensie de semn)
CDQ	conversie cuvânt din EAX în dublucuvânt în EDX:EAX (extensie de semn)
MOVZX d, s	încarcă în d (REGISTRU !), de dimensiune mai mare decât s (registru sau operand din memorie!), conținutul lui s fără semn (zero extension)
MOVSX d, s	încarcă în d (REGISTRU !), de dimensiune mai mare decât s (registru sau operand din memorie!), conținutul lui s cu semn (sign extension) http://www.c-jump.com/CIS77/ASM/DataTypes/T77_0270_sext_example_movsx.htm

Instrucțiuni

Instrucțiuni de conversie (distructivă)

- Conversia fără semn se realizează prin zerorizarea octetului sau cuvântului superior al valorii de la care s-a plecat. (de exemplu, prin `mov ah,0` sau `mov dx,0` – efect similar se obține prin aplicarea instr. `MOVZX`)

De ce coexistă CWD cu CWDE ?

- CWD trebuie să rămână din rațiuni de backwards compatibility și din rațiuni de funcționalitate a instrucțiunilor (I)MUL și (I)DIV.

- Exemple:

```
MOV ah, 0c8h
```

```
MOVSX ebx, ah ; EBX = FFFFFFFC8h
```

```
MOVZX edx, ah ; EDX = 000000C8h
```

```
MOVSX ax, [v] ; MOVSX ax, byte ptr DS:[offset v]
```

```
MOVZX eax, [v] ; syntax error - op.size not specified
```

- Atenție ! NU sunt acceptate sintactic:

```
CBD
```

```
CWDE EBX, BX
```

```
MOVSX EAX, [v]
```

```
CWB
```

```
CWD EDX, AX
```

```
MOVZX EAX, [EBX]
```

```
CDW
```

```
MOVZX AX, BX
```

```
MOVSX dword [EBX], AH
```

```
CDB
```

```
MOVSX EAX, -1
```

```
CBW BL
```

Instrucțiuni

Operații aritmetice

- Operanzii sunt reprezentați în cod complementar. Microprocesorul realizează adunările și scăderile "văzând" doar configurații de biți și nu numere cu semn sau fără.
- Regulile de efectuare a adunării și scăderii presupun adunarea de configurații binare, fără a fi nevoie de a interpreta operanzii drept cu semn sau fără semn anterior efectuării operației!
- Deci, la nivelul acestor instrucțiuni, interpretarea "cu semn" sau "fără semn" rămâne la latitudinea programatorului, nefiind nevoie de instrucțiuni separate pentru adunarea/scăderea cu semn față de adunarea/scăderea fără semn. Adunarea și scăderea se efectuează întotdeauna la fel (adunând sau scăzând configurații binare) indiferent de semnul (interpretarea) acestor configurații! După cum vom vedea acest lucru nu este valabil și pentru înmulțire și împărțire.
- În cazul acestor operații trebuie să știm apriori dacă operanzii vor fi interpretați drept cu semn sau fără semn. De exemplu, fie doi operanzi A și B reprezentați fiecare pe câte un octet:

$A = 9Ch = 10011100b$ (= 156 în i.f.s și -100 în i.c.s)

$B = 4Ah = 01001010b$ (= 74 atât în i.f.s cât și în i.c.s)

Microprocesorul realizează adunarea $C = A + B$ și obține

$C = E6h = 11100110b$ (= 230 în i.f.s și -26 în i.c.s)

- Se observă deci că simpla adunare a configurațiilor de biți (fără a ne fixa neapărat asupra unei interpretări anume la momentul efectuării adunării) asigură corectitudinea rezultatului obținut, atât în interpretarea cu semn cât și în cea fără semn.

Instrucțiuni

Impactul reprezentării little-endian asupra accesării datelor

- Dacă programatorul utilizează datele consistent cu dimensiunea de reprezentare stabilită la definire (ex: *accesarea octeților drept octeți și nu drept secvențe de octeți interpretate ca și cuvinte sau dublucuvinte, accesarea de cuvinte ca și cuvinte și nu ca perechi de octeți, accesarea de dublucuvinte ca și dublucuvinte și nu ca secvențe de octeți sau de cuvinte*) atunci instrucțiunile limbajului de asamblare vor ține cont în mod AUTOMAT de modalitatea de reprezentare little-endian.
- Ca urmare, dacă se respectă această condiție programatorul nu trebuie să intervină suplimentar în nici un fel pentru a asigura corectitudinea accesării și manipulării datelor utilizate.

- Exemplu:

```
a db 'd', -25, 120
b dw -15642, 2ba5h
c dd 12345678h
```

```
...
mov al, [a]      ; se încarcă în AL codul ASCII al caracterului 'd'
mov bx, [b]      ; se încarcă în BX valoarea -15642
                  ; ordinea octeților în BX va fi însă inversată față de
                  ; reprezentarea în memorie, deoarece numai
                  ; reprezentarea în memorie folosește reprezentarea
                  ; little-endian! În regiștri datele sunt memorate
                  ; conform reprezentării structurale normale,
                  ; echivalente unei reprezentări big endian.
mov edx, [c]     ; se încarcă în EDX valoarea dublucuvânt 12345678h
```

Instrucțiuni

Impactul reprezentării little-endian asupra accesării datelor

- Dacă însă se dorește accesarea sau interpretarea datelor sub o formă diferită față de modalitatea de definire atunci trebuie utilizate **conversii explicite de tip**.
- În momentul utilizării conversiilor explicite de tip programatorul trebuie să își asume însă întreaga responsabilitate a interpretării și accesării corecte a datelor.
- În astfel de situații programatorul este obligat să conștientizeze particularitățile de reprezentare **little-endian** (*ordinea de plasare a octeților în memorie*) și să utilizeze modalități de accesare a datelor în conformitate cu aceasta

Instrucțiuni

Impactul reprezentării little-endian asupra accesării datelor

```
segment data
    a dw 1234h      ;datorită reprezentării little-endian, în memorie octeții sunt plasați astfel:
    b dd 11223344h ;          34h 12h 44h 33h 22h 11h
                    ; adresa a      a+1 b      b+1 b+2 b+3

    c db -1
segment code
    mov al, byte [a+1] ;accesarea lui a drept octet, efectuarea calculului de adresă a+1,
                      ;selectarea octetului de la adresa a+1 (octetul de valoare 12h) și
                      ;transferul său în registrul AL.

    mov dx, word [b+2] ;dx:=1122h
    mov dx, word [a+4] ;dx:=1122h deoarece b+2 = a+4 , în sensul că aceste expresii de
                      ;tip pointer desemnează aceeași adresă și anume adresa oct. 22h.
    mov dx, [a+4]      ;această instrucțiune este echivalentă cu cea de mai sus, nefiind
                      ;realmente necesară
                      ;utilizarea operatorului de conversie WORD

    mov bx, [b]         ;bx:=3344h
    mov bx, [a+2]       ;bx:=3344h, deoarece ca adrese b = a+2.
    mov ecx, dword [a]  ;ecx:=33441234h, deoarece dublucuvântul ce începe la adresa a
                      ;este format din octeții 34h 12h 44h 33h care (datorită reprezentării
                      ;little-endian) înseamnă de fapt ;dublucuvântul 33441234h.

    mov ebx, [b]        ;ebx := 11223344h
    mov ax, word [a+1]  ;ax := 4412h
    mov eax, word [a+1] ;eroare de sintaxa. Dacă era dword atunci eax := 22334412h
    mov dx, [c-2]       ;DX := 1122h deoarece c-2 = b+2 = a+4
    mov bh, [b]         ;bh := 44h
    mov ch, [b-1]       ;ch := 12h
    mov cx, [b+3]       ;CX := 0FF11h
```


Instrucțiuni

Constante de tip string. Reprezentare în memorie și utilizare în cadrul unor instrucțiuni de transfer.

- În cazul initializării unei zone de memorie cu valori de tip constante string (sizeof > 1) tipul de data utilizat în definire (dw, dd, dq) are rol doar de rezervare a spațiului dorit, ordinea de “umplere” a zonei de memorie respective fiind ordinea în care apar caracterele (octetii) în cadrul constantei de tip string:

a6 dd '123', '345', 'abcd'	; se vor defini 3 dublucuvinte continutul lor fiind 31h 32h 33h 00h 33h 34h 35h 00h 61h 62h 63h 64h
a6 dd '1234'	; 31h 32h 33h 34h
a6 dd '12345' , 'abc'	; 31h 32h 33h 34h 35h 00h 00h 00h 61h 62h 63h 00h
a7 dw '23', '45'	; 32h 33h 34h 35h - 2 cuvinte = 1 doubleword
a7 dw '2345'	; 32h 33h 34h 35h - 2 cuvinte
a7 dw '23456'	; 32h 33h 34h 35h 36h 00h - 3 cuvinte
a8 dw '1', '2', '3'	; 31h 00h 32h 00h 33h 00h - 3 cuvinte
a9 dw '123'	; 31h 32h 33h 00h - 2 cuvinte

Instrucțiuni

Constante de tip string. Reprezentare în memorie și utilizare în cadrul unor instrucțiuni de transfer.

- Urmatoarele definitii produc aceeași configurație de memorie

<code>dd 'ninechars'</code>	; constanta string doubleword
<code>dd 'nine','char','s'</code>	; 3 dublucuvinte
<code>db 'ninechars',0,0,0</code>	; “umplere” zona prin secvența de octeți

- Definiția din documentația oficială spune:

A character constant with more than one byte will be arranged with little-endian order in mind: if you code `mov eax, 'abcd'` ($EAX = 0x64636261$) then the constant generated is not $0x61626364$, but $0x64636261$, so that if you were then to store the value into memory, it would read `abcd` rather than `dcba`. This is also the sense of character constants understood by the Pentium's CPUID instruction.

- Esenta acestei definiții este că VALOAREA asociată unei constante de tip string ‘abcd’ este de fapt ‘dcba’ (adică acesta este modul de STOCARE al acestei constante în TABELA DE CONSTANTE)

Instrucțiune	OllyDbg	Memorie
<code>Mov dword [a], '2345'</code>	<code>mov dword ptr DS:[401000],35343332</code>	32h 33h 34h 35h

Instrucțiuni

Constante de tip string. Reprezentare in memorie si utilizare in cadrul unor instructiuni de transfer.

- Dar daca folosim a data definition like `a7 dd '2345'` the corresponding memory layout will be NO little-endian representation, but `| 32h 33h 34h 35h |`
- Astfel, comparativ si in rezumat (constante tip string vs. constante numerice) :

<code>a7 dw '2345'</code>	<code>; 32h 33h 34h 35h </code>
<code>a8 dd 12345678h</code>	<code>; 78h 56h 34h 12h </code>
<code>mov eax, '2345'</code>	<code>; EAX = '5432' = 35h 34h 33h 32h</code>
<code>mov ebx, [a7]</code>	<code>; EBX = '5432' = 35h 34h 33h 32h</code>
<code>mov ecx, 12345678h</code>	<code>; ECX = 12345678h (sizeof = 4 bytes)</code>
<code>mov dword [var1], '12345678'</code>	<code>; var1 = '1234' (31 32 33 34) ; (sizeof '12345678' = 8 bytes)</code>
<code>mov edx, [a8]</code>	<code>EDX = 12345678h</code>

Instrucțiuni

Constante de tip string. Reprezentare în memorie și utilizare în cadrul unor instrucțiuni de transfer.

- În cazul în care se folosește DB ca directivă de definire a datelor e normal ca ordinea octetilor data în specificarea constantei să se regasească și în memorie în mod similar, deci acest caz nu comportă analiză și discuții suplimentare.

a66 TIMES 4 db '13'	; 31h 33h 31h 33h 31h 33h 31h 33h echiv cu ...db '1','3'
a67 TIMES 4 dw '13'	; 31h 33h 31h 33h 31h 33h 31h 33h - cele două moduri de definire diferite produc același rezultat !!!
a68 TIMES 4 dw '1','3'	; 31h 00h 33h 00h 31h 00h 33h 00h 31h 00h 33h 00h 31h 00h 33h 00h
a69 TIMES 4 dd '13'	; 31h 33h 00h 00h 31h 33h 00h 00h 31h 33h 00h 00h 31h 33h 00h 00h

- Deci, un șir constant în NASM se comportă ca și cum ar exista o „zonă de memorie” alocată anterior acestor constante (ea există !! și se numește TABELA DE CONSTANTE!!), unde acestea sunt stocate folosind reprezentarea little-endian !!
- Dpdv al REPREZENTĂRII valoarea asociată unei constante de tip string este INVERSA SA !!!! (vezi și “definiția oficială” de mai sus!)
- Practic, dacă inițializăm o zonă de memorie cu o constantă de tip string (fie prin directive de definire a datelor, fie prin `mov [zona_de_memorie], constanta_string`) ordinea în care caracterele vor fi depuse în memorie este ordinea în care ele apar în scrierea pe hârtie a constantei de tip string !!!
- Dacă inițializăm conținutul unui registru cu o constantă de tip string, caracterele se vor depune în ordine inversă apariției lor în scrierea pe hârtie a constantei de tip string !

FACULTATEA DE MATEMATICĂ ȘI INFORMATICĂ UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI

Str. Mihail Kogălniceanu nr. 1
Cluj-Napoca, Cluj, România

www.cs.ubbcluj.ro